

Helsingfors/Mariehamn 4.10.2022**Nr 36/22****Hänvisning** Justitieministeriets skrivelse
6.9.2022, nr VN/3867/2022.

Till Justitieministeriet

Ärende

Justitieministeriet har i skrivelse 6.9.2022 inbegärt Ålandsdelegationens utlåtande över ett utkast till en överenskommelseförordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter som gäller handel med utsäde och plantmaterial. Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och Naturresursinstitutet, har inkommit med utlåtande i ärendet. Ålands landskapsregering har samtyckt till överenskommelseförordningen.

Överenskommelseförordningens bakgrund och innehåll

Lagtinget antog 8.4.2013 bl.a. landskapslagen om tillämpning på Åland av lagen om plantmaterial. Genom landskapslagen gjordes rikets lag om plantmaterial (FFS 1205/1994) med vissa avvikelser tillämplig i landskapet. Genom den av lagtinget 27.1.2021 antagna landskapslagen om tillämpning på Åland av utsädeslagen blev rikets utsädeslag (FFS 600/2019) med vissa undantag tillämplig i landskapet i syfte att upprätthålla och främja en högklassig växtproduktion samt att säkerställa produktionen och tillgången av för Åland lämpligt utsäde. I de båda nämnda blankettlagarna finns en bestämmelse om att de förvaltningsuppgifter som enligt rikslagen ankommer på statens myndigheter på Åland ska skötas av landskapsregeringen till den del de faller inom landskapets behörighet. I utlåtandena över nämnda landskapslagarna fann Ålandsdelegationen att dessa förvaltningsbestämmelser var vaga till sitt innehåll, men inte utgjorde en sådan överträdelse av lagstiftningsbehörigheten att de enligt Ålandsdelegationens mening på denna grund kunde fällas. I föreliggande utkast preciseras dessa uppgifter till den del de överförs till rikets myndigheter. Utkastets 1 § beskriver allmänt den lagstiftning överföringen hänför sig till. De uppgifter som överförs till Livsmedelsverkets ansvarsområde preciseras i utkastets 2 §, medan utkastets 3 § anger de uppgifter som överförs till växtsortsnäm-

Postadress:Ålandsdelegationen
Statens ämbetsverk på Åland
PB 58
22101 MARIEHAMN**Telefon:**

växel 018-635270

Telefax:

018-635268

Adress i Helsingfors: Annegatan 22 A 3
00100 HELSINGFORS

dens ansvarsområde och 4 § de som ska falla inom Naturresursinstitutets ansvarsområde. Utkastets 5 § anger att ett privat laboratorium som godkänts i riket med stöd av 19 § i lagen om utsäde är godkänt även på Åland. Förslagets 6 § innehåller en ikraftträdelsebestämmelse.

I justitieministeriets promemoria anges att den expertkunskap och de resurser som krävs för att utföra de uppgifter som nu överförs saknas på Åland. De omfattande resurser som krävs för att bygga upp den organisation som behövs står inte i relation till behovet av att utreda lokal lämplighet, eftersom odlingsförhållandena på Åland långt motsvarar förutsättningarna i riket. Det mest ändamålsenliga är således att uppgifterna överförs till behöriga riksmyndigheter genom en överenskommelseförordning. Vad gäller odlingsvärdesförsöken kan resultaten av de försök som görs i riket tillämpas på odling på Åland.

Lagstiftningsbehörigheten

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om landskapets myndigheter, jord- och skogsbruk samt styrning av lantbruksproduktionen ankommer helt eller huvudsakligen på landskapet enligt 18 § 1 och 15 punkterna i självstyrelselagen. Genom nu gällande självstyrelselag överfördes behörigheten gällande handel med konstgjorda gödselämnen och beredda foderdel samt utsädesvaror till landskapet. Till rikets behörighet har dock i 27 § 33 punkten i självstyrelselagen hänförts ärenden angående förebyggande av införsel av växtförstörare till landskapet. Lagstiftningsbehörigheten gällande näringsverksamhet tillkommer med vissa undantag lagtinget enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen.

Finansieringen

Självstyrelselagen utgår från att part som enligt självstyrelselagen har förvaltningsbehörigheten även har kostnadsansvaret. Avvikande från detta kan kostnadsfrågan lösas t.ex. så att den särskilt anges i förordning eller genom separata avtal mellan behörig riks- och landskapsmyndighet. Enligt justitieministeriets promemoria har det i förordningsutkastet inte intagits några bestämmelser om kostnadsansvaret, eftersom de uppgifter som nu formellt föreslås överförda från Ålands landskapsregering till Livsmedelsverket, Naturresursinstitutet och växtsortsnämnden redan nu sköts av dessa riksmyndigheter. Förslaget beräknas därför inte medföra några ökade kostnader för staten.

Ålandsdelegationens slutsats

Ålandsdelegationen ser inte hinder för att förslaget till överenskommelseförordning i föreliggande form sätts i kraft. Ålandsdelegationen noterar dock att i förordningsutkastet används både uttrycken växtsortsnämnden och växtsortsnämnden. Det korrekta torde vara växtsortsnämnden.

Närvarande

Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Dahlén, Lampi, Leino-Sandberg och Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare